

Forfatter: Ørsted, Hans Christian

Titel: BREV TIL: Christian Frederik FRA: Ørsted, Hans Christian (1840-05-16)

Citation: Ørsted, Hans Christian : "BREV TIL: Christian Frederik FRA: Ørsted, Hans Christian (1840-05-16)", i *Breve fra og til Hans Christian Ørsted*, Th. Linds, s. 490. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002053861-X00-shoot-L002053861X000136.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Breve fra og til Hans Christian Ørsted

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Til Kongen.

Kjøbenhavn den 16de Mai 1840.

Ifølge Deres Majestæts allerhøieste Befaling opsøgte jeg igaar, strax efter min Hjemkomst til Staden, Universitetets Rektor, for at gjøre ham den befaledede Meddelelse. Han havdes. 491imidlertid faaet et Circulaire hjem angaaende Studentermødet *) , af hvilket han sagde mig, at man saae, at omtrent alle Consistorii Medlemmer antage, at det vilde føre til det heldigste Resultat, dersom det maatte være tilladt, ingen Autoritet at anvende, saalænge Samfundet ikke antager en politisk Charakter. Rektor har iøvrigt sammenkaldt et Consistorium til i Aften og vil paa Mandag personligt overbringe Deres Majestæt Beretningen herom.

Efter endnu paa Tilbageveien atter at have overveiet denne Sag og betænkt, hvor ufuldstændige de Oplysninger vare, som jeg mundtligt kunde meddele, vover jeg allerunderdanigst at bede Deres Majestæt, at værdige nærværende Linier Deres allernaadigste Opmærksomhed.

Deres Majestæt vil have bemærket, at Professorerne i denne Sag frembære deres allerunderdanigste Bemærkninger med en Indstændighed og Vedholdenhed, som ved en anden Leilighed maatte betragtes som mindre passende. Dette hidhører fra den Kundskab, som de have om det hele danske Studentervæsen og dets Forhold til det tyske. Deres Kundskab er heri ganske praktisk. De have selv været Studentere og tildeels i meget bevægede Tider. De have siden levet meget med Studenter og seet, hvorledes Spændinger imellem dem ere opstaaede og dæmpede, hvorledes de ugunstige Spaadomme, man gjorde sig om nogle tidligere Studenterforeninger, ikke ere gaaede i Opfyldelse, ja, hvorledes Forsøg til at give den ældre Studenterforening en tydsk Organisation strandede paa den banske Studentertænkemaade. Ifølge alt dette betragter man vel ikke de nyeste Studenterbegivenheder aldeles uden Frygt; men man har den Overbeviisning, at man, saalænge soms. 492deres Foretagender ere saa uskyldige, som de endnu ere og muligenkunne vedblive at være, vilde give alle Oppositionsforsøg en stor Styrke og Sammenhæng, ved ethvert Forsøg paa at indblande Consistorii Autoritet, og man vilde derved svække den Indflydelse, denne Autoritet rimeligviis vilde have i et vigtigt Øieblik, hvor en kraftig Indsigelse vilde have desto ftørre Vægt, jo mere Studenterne nære den Overbeviisning, at deres Foresatte ikke ere tilbøielige til at bruge Myndighed. Det være mig allernaadigst tilladt endnu at udføre dette noget videre.

11*

Frihedsbegreberne, som i deres rette Opfatning have Deres Majestæts eget Bifald, ere nu udbredte over hele Europa, men have desværre i mange Maader antaget en sværmerisk Charakter, som maa mishage enhver, i Erfaringens Skole dannet, oplyst Mand. Men blandt dem, som altfor meget have ladet sig henrive af disse Ideer, hvilket hos Ungdommen er saa undskyldeligt, gives der Mange, hvis Frihedssind holdes i Ligevægt ved deres Kjærlighed for Lov og Orden og ved den tillidsfulde Erkjendelse, at Deres Majestæt selv i sin Viisdom og i Kjærlighed til sit Folk vil vide at fremme den frie Udvikling paa en langt sikkrere og mere velgjørende Maade, end Bevægelsespartiet formaaer. Disse ville danne en kraftig Opposition imod de kaade Urostiftere; men dersom Autoriteten indblandes, ville de ikke alene paa en Maade, der vil efterlade et bittert Indtryk, sinde sig hemmede i deres velsindede Virksomhed, men de ville endog, da denne Indblanding aldeles modsiger deres Frihedsbegreber, gaae over til Modpartiet. Selv de modnere Mænd, som hver i sin Kreds arbeide imod den exalterede Stemning, der vistnok i en ikke ubetænkelig Grad har udbredt sig, ville idetmindste trække sig tilbage, deels fordi en saadan Indblanding af Autoriteter, saalænge dens Nødvendighed ikke er høist indlysende, støder mod deres inderstes. 493Overbeviisning, deels fordi etsaadant Skridt vil give den farlige Stemning en saadan Styrke og Udstrækning, at den modererende Røst ikke længere kan komme til Orde.

Jeg veed vel, at den første Indblanding kun skulde være yderst ubetydelig; men den vil ikke undlade at ægge Mange til at gaae videre end ellers; dette vil føre til ny Indblanding, denne til ny Modstand og saaledes videre. Selskabet er nu offentligt. Universitetet kan ophæve det; men Mange af Medlemmerne ville da gaae over til andre, mindre Selskaber, hvori Bevægelsesmændene have langt friere Spil. Standser Politiet disse, kan der danne sig Cotterier, som hvert ledes af enkelte hemmeligt forbundne Sværmere, som kunne overtale ubetænksomme Mennesker til den største Udaad, hvorpaa Frankrig har frembudt saa oprørende Exempler.

Det fortjener uden Tvivl ogsaa at bemærkes, at Studentersamfundet tæller i sit Skjød mange unge Mænd, som allerede i Dannelse og Modenhed høre til den Klasse, af hvilken Deres Majestæt vælger Præster, Dommere og andre Embedsmænd. Disse ville føle sig krænkede ved, at et Samfund, hvortil de høre, og hvori de maaskee stræbe at virke i Deres Majestæts og Fædrelandets Interesse, behandles med mere Mistænksomhed end andre Samfund, hvis Medlemmer staae paa et langt lavere Kulturtrin og ledes af de hæftigste Bevægelsesmænd.

Jeg kan allerunderdanigst forsikre Deres Majestæt, at jeg har fundet denne Overbeviisning udbredt hos alle dem, hvis Forhold og Stilling have sat dem istand til paa nært Hold at betragte, hvad der bevæger sig, saavel hos de Studerende som i andre Samfundets Kredse, og som dog have Modenhed og Indsigt nok til at vurdere

disse Bevægelser, og at disse Mænd saagodt som eenstemmigt endog nære en særdeles Frygt for des. 494Følger, som en Indgriben, der altid vil blive tilskreven Deres Majestæts personlige Sindelag, vil have paa Folkestemningen. Til enhver Tid vilde jeg ønske, hvilkensomhelst Anledning til Misstemning borte mod en Konge, som i saa høi Grad fortjener Folkets Kjærlighed og Tillid, men dobbelt nu, da den høie Familiefest forestaaer, hvori alle Danske med fuldt Hjerte ville tage Deel, og da den Høitid heller ikke er langt borte, da hele Riget med ny Inderlighed og Fortrøstning vil nedbede Himlens bedste Velsignelse over sin elskede og beundrede Konge og Dronning og det hele høie Kongehuus.

Jeg har ikke uden Betænkelighed vovet at fremsætte mine Overbeviisninger; men om jeg endog skulde have feilet, tør jeg dog give mig selv det Vidnesbyrd, at min undersaatlige Pligtfølelse og min ligesaa hjertelige som ærefrygtfulde personlige Hengivenhed have været mine Drivefjedre. Disse Følelser haaber jeg skulle tale for mig hos Deres Majestæt, dersom jeg skulde have vovet mig for vidt ud over de Grændser, min Stilling satte mig.

Allerunderdanigst
H. C. Ørsted.